

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 19 maja 2026 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000
Jata PLH060108

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 i 426) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych jest dokumentem bezterminowym.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz.1112 oraz z 2025 r. poz. 1940, 1881 i 1535), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Jata PLH060108 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. 206/7 z dnia 22 lipca 1992 r.) i zatwierdzony jako obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2013) 7358) (2013/741/UE) (Dz. U. UE. L. 2013.350.287 z dnia 21 grudnia 2013 r.). Obecnie status prawny obszaru określa rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 kwietnia 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jata (PLH060108) (Dz. U. z 2023 r. poz. 925).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jata PLH060108 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Obszar Natura 2000 Jata położony jest w województwie lubelskim, w powiecie łukowskim w gminie Łuków, w granicach Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ponadto obszar Natura 2000 Jata PLH060108 w całości zawiera się w obszarze Natura 2000 Lasy Łukowskie PLB060010. Powierzchnia tego obszaru wynosi 1188,34 ha. Obszar ten w znacznej części obejmuje teren rezerwatu przyrody Jata, którego celem powołania jest zachowanie zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z dużym udziałem jodły występującej tutaj na północno-wschodniej granicy zasięgu.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 kwietnia 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jata (PLH060108), obszar Natura 2000 Jata PLH060108 został wyznaczony dla ochrony siedlisk przyrodniczych:

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*).
- 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 6120 Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

- 6510 Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),

oraz gatunków zwierząt:

- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Podczas prac terenowych nie stwierdzono występowania następujących siedlisk przyrodniczych w obszarze:

- 6120 Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) – w obszarze brak jest warunków siedliskowych do wykształcenia się tego typu siedliska. Roślinność murawowa występująca na piaszczystym podłożu w sąsiedztwie obszaru Jata reprezentuje zbiorowisko z rzędu *Corynephorretalia canescentis* – psammofilne murawy suchych i ubogich piaszczystych lub żwirowych siedlisk niewapiennych.
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – najprawdopodobniej w wyniku zaniku użytkowania związanego z przemianami społeczno-gospodarczymi siedlisko uległo sukcesji w kierunku zbiorowisk ziołoroślowych lub szuwarowych.
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – brak warunków do rozwoju siedliska. Ponadto z informacji uzyskanych podczas spotkania ZLW w dn. 7.09.2020 r. uczestnik Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego zaznaczył, iż podczas powoływania pierwszych obszarów Natura 2000 w Polsce, do łąk świeżych zalecano włączenie wszystkich łąk występujących w obszarze, które nie klasyfikowały się do innych siedlisk.

Pismem z dnia 07 kwietnia 2025 r., znak: DZP-WO.630.2.239.2024.IW, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wyraziła zgodę na usunięcie z listy przedmiotów ochrony obszaru siedlisk przyrodniczych 6120, 6410, 6510 i 7230. Siedlisko 7230 występuje w granicach obszaru, przy czym jego niewielka powierzchnia (0,04 ha) nie pozwala na jego zaliczenie do przedmiotów ochrony obszaru. Wprowadzone korekty obejmują dodanie do przedmiotów ochrony żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Niemniej w planie zadań ochronnych żółw błotny będzie mógł zostać uwzględniony po zmianie rozporządzenia w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jata (PLH060108).

Założeniem do opracowania planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” POIS.02.04.00-00-0193/16, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma Tropem Natury Anna Chwesewicz. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego zarządzenia.

Przedmiotowy plan zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Jata PLH060108, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony;
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody;
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody;
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiono plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10;
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano współrzędne w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. układzie współrzędnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342 oraz z 2025 r. poz. 106).

Jednym z elementów prac związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych było zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych (załącznik nr 3) mogących oddziaływać negatywnie na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter ustalono szczegółowe cele działań ochronnych (załącznik nr 4), w oparciu o wskaźniki oceniane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Działania ochronne oraz zakres monitoringu został określony w załączniku nr 5. Działania ochronne zostały przedstawione również na mapie (załącznik nr 6) oraz opisane współrzędnymi (załącznik nr 7).

W czasie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zaistnienia przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru Natura 2000 Jata PLH060108. Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian zapisów w dokumentach planistycznych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak WPN.6320.32.2019.EM z dnia 15 marca 2019 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu, czyli: administracji publicznej, placówek naukowych, organizacji pozarządowych oraz osób prywatnych, których działalność może być w jakikolwiek sposób powiązana z Obszarem, tj.: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Urząd Marszałkowski

Województwa Lubelskiego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Baza Lotnictwa Szkolnego Lotniczy Poligon Wojskowy „Jagodne”, Starostwo Powiatowe w Łukowie, Urząd Gminy Łuków, Nadleśnictwo Łuków, Liga Ochrony Przyrody w Lublinie, Polski Związek Łowiecki w Lublinie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Polski Klub Ekologiczny Okręg Środkowo-Wschodni, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Żdźzary „Żdźzanie”, Towarzystwo Przyrodniczo-Historyczne ORLIK.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono trzy spotkania dyskusyjne. Spotkanie pierwsze miało miejsce 30 sierpnia 2019 r. w Hotelu Korona w Łukowie, podczas którego przedstawiono główne założenia opracowania PZO dla Obszaru Jata. Drugie spotkanie odbyło się 7 września 2020 r., podczas którego sesja terenowa połączona była z panelem dyskusyjnym. Przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań terenowych, scharakteryzowano zagrożenia, sformułowano cele i zadania ochronne. Kolejne spotkanie miało miejsce 28 czerwca 2022 r. w Łukowie, w Hotelu Grochowskim. Miało ono na celu przedstawienie nowych, szczegółowych celów działań ochronnych i podsumowanie prac nad projektem zarządzenia PZO. Spotkania odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia 2 listopada 2022 roku, znak: WPN.6320.22.7.2022.BS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej. Ponadto obwieszczenie zostało wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Urzędu Gminy Łuków. Podmioty zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków poczynawszy od dnia upublicznienia. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi.

Ze względu na zaakceptowanie przez GDOŚ proponowanych zmian w katalogu przedmiotów ochrony obszaru Jata PLH060108, wprowadzenie dodatkowych kodów zagrożeń opartych na pliku Crosswalk pressure list 2019-2024 and past reporting cycles, udostępnionym w dniu 28 sierpnia 2025 r. przez Europejską Agencję Środowiska na portalu referencyjnym (<https://cdr.eionet.europa.eu/help/natura2000>) oraz wprowadzenie niewielkich zmian w zakresie monitoringu przedmiotów ochrony, ponowiono konsultacje społeczne. Obwieszczeniem z dnia 25 listopada 2025 roku, znak: WPN.6320.16.2025.KWAW1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości zapoznania się z projektem planu zadań ochronnych oraz możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy lokalnej. Obwieszczenie zostało zamieszczone także na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie i Urzędu Gminy Łuków. Podmioty i osoby

zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków począwszy od dnia 27 listopada 2025 roku.

Wpłynęły następujące uwagi i wnioski:

Instytucja/osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga dotycząca niezgodności powierzchni siedlisk przyrodniczych 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) oraz 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>) z aktualnym SDF.	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty w zał. nr 4 do niniejszego zarządzenia.
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga dotycząca braku metod realizacji działań ochronnych w zakresie usuwania inwazyjnych gatunków obcych dla następujących siedlisk przyrodniczych: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) oraz 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>).	Uwaga nieuwzględniona. Ze względu na to, że w zakresie usuwania czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> i dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> stosuje się różnorodne metody, ich wybór zostanie dokonany w oparciu o bieżącą ocenę warunków terenowych oraz stopień rozprzestrzenienia gatunków inwazyjnych, co pozwoli na zastosowanie optymalnych rozwiązań.
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga odnośnie modyfikacji zapisu dotyczącego siedlisk przyrodniczych 6120 Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty zapisu w załącznikach do niniejszego zarządzenia.

	(<i>Molinion</i>), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) oraz 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk z „Nie określa się – siedlisko wskazane do wykreślenia z listy” na „Nie określa – się trwa weryfikacja statusu siedliska w obszarze”.	
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga dotycząca uzupełnienia tytułu załącznika nr 5 o zapis: „dla siedlisk 6120, 6410, 6510, 7230 nie określa – się trwa weryfikacja statusu siedliska w obszarze”.	Uwaga częściowo uwzględniona. W celu zachowania spójności dokumentu zapis dodano w tabeli przy poszczególnych siedliskach.

Projekt zarządzenia został uzgodniony na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 17 kwietnia 2026 r., znak PN-I.0522.7.2026.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat zostanie pokryty w ramach działalności własnej. Koszt działań z zakresu monitoringu stanu ochrony siedlisk szacunkowo wyniesie około 26 tys. zł. Koszty działań z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony szacunkowo wyniosą 80 tys. zł. Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpływa na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpływa także na sytuację i rozwój regionalny.